

1 МАРТЪ
1930 г.

ПОТОЧЕ

Илюстриран
Детски
Вестник за деца

Цена 3 лв.

Одобрен от Министерството на народното просвещение съгласно № 5395 от 22 декември 1927 год.

Издание на Д. ПРОВАДАЛИЕВЪ и ТОДОРОВЪ, София, „Стефанъ Караджа“, № 10

ГРИГОРЪ ПЪРЛИЧЕВЪ

ИМЕТО на този писател от преди осем-боденното ви е непознат, драги деца. Но ако сте чели стихотворенията на Христо Ботюв, вярвам, ще си споминате, че в едно стихотворение се споменава името на Пърличев. В това стихотворение Ботюв заика Пърличев за превода му на голъмтата старогръцка поема „Илиада“ на български език. Защо е направил това Ботюв и кой е бил Григоръ Пърличев? Ще ви разкажа накратко.

Григоръ Пърличев е българинъ македонски. Роден е въ гр. Охридъ въл 1830—1831 година. Семейството на Пърличев било бедно. Отъ рано останал безъ баща. Отгледала го княжката му майна, която той после възпявалъ въ една своя поема. Бил е слабъ, болнавъ. Учил се е въ гръцко келлийно училище. По негово време е имало българско училище въ Охридъ. Завършил охридското си образование, Пърличев станалъ, едва 18-годишенъ, учителъ въ гр. Тирана (столицата на днешна Албания). Следъ като спестилъ малко пари, отишълъ въ Атина (столицата на Гърция — тогава тя била вече освободена отъ турското робство) да се учи за дѣлкаръ. Учил се на гръцки, но винаги се е чувствувалъ българинъ. И жлично му ставало, когато гръцкѣ заикавали българскѣ ученици и ги наричали „прости и дѣвѣ“. Но за тия оскорбления Пърличевъ наскоро отплатилъ на гръцкѣ по единъ особенъ начинъ: той нѣкъ доказалъ, че българскѣ сж способни и даровити, и че могатъ и тѣхъ да навамятъ. На 25 мартъ аския година гръцкѣ устройвали конкурсъ между поетите за най-хубавата поема. Въ 1860 година, следъ 10-годишно учителствуване въ Прилепъ и Охридъ, той дошълъ въ Атина и представилъ поемата си „Арматолосъ“, написана на гръцки, за конкурсъ. „Арматолосъ“ на български значи — „въоръженъ“ (християнскѣ комуно е позволено отъ турскѣ да носятъ оръжие, за да брани населението отъ разбойнички нападения). Обикновено превеждатъ съ турската дума „сердаръ“. И Пърличевъ спечелилъ конкурса — неговата поема „Арматолосъ“ гръцкѣ признали за най-хубава и за него дали голъмата парична награда, като го увѣщавали съ лавровъ вѣнче. Така той победилъ всичкѣ други гръцки поети, като доказалъ, че и българскѣ даровити. Съ това си отжикалъ за нѣкогашникѣ нѣкъ оскорбления. Увѣщаваникъ поетъ билъ покванетъ да остане въ Атина, като му давали пари да иде въ Европа. Той отказалъ и се заминавалъ въ Охридъ. По това време били уговорени въ Цариградъ братя Миладинови. Той билъ тѣхнѣ ученикъ и решилъ да продажи дълготъ нѣкъ — да се бори противъ голъмото вървено робство. И почналъ борбата. Обаче, билъ навлеветенъ и хвърленъ въ

отъ Худ. Х. Караманлъ

МУЗИКАНТЪ

БАБА МАРТА

Похвали се малъкъ Сѣчко
На комшийка — баба Марта,
Че ѣ отъ нея двамакъ по-силнѣ,
Двамакъ по-силнѣ, тримакъ по-лошавъ.
Разсърди се баба Марта,
Разфуча се, разплака се;
Потекоха дребни сълзи,
Духна вѣтрътъ, замрази ги;
Разкжса си бѣла риза
На парченца, на прашинки,
Духна вѣтрътъ, разнесе ги.
Гледа Сѣчко и се чува
На Мартина умъ бабешки
Та я мири и ѣ дума:

„Стига писка, стара бабо,
Недей рони дребни сълзи,
Не кжсай си бѣла риза;
Сѣга разбрахъ, че отъ менъ си
Двамакъ по-силна, тримакъ по-лоша.
Не сърди се малки Сѣчку,
Че е малъкъ и комшия!“
Заравна се баба Марта,
Ожили се, озжби се.
Излѣзоха малки дѣца
По дворица, по пжтища,
По полнини, по долчинни,
Да се смѣятъ и се радватъ
На весела баба Марта.

А. Илчевъ

знаванъ. Стрѣшни жжчения прекералъ такъ. Следъ известно време билъ освобожденъ и полъ отново борбата, която сполучила. Въвелъ се въ унищожата български езикъ и славянско богослужение въ черквата.

Пърличевъ е учителствувалъ почти до смъртъта си и следъ освобождението. Починалъ е на 23 януари 1893 год.

Следъ като се върналъ отъ Атина, Пърличевъ започналъ да пише на разваленъ черковно-славянски езикъ, смѣсилъ съ охридско македонско наречие. На такъвъ езикъ е превѣлъ и „Илиада“. Този езикъ е тежкъ, непонятенъ. Затова и Ботювъ го е заикавалъ въ едно свое стихотворение. Но виновенъ ли е

за това Пърличевъ? Не. Защото той се училъ отъ малкъ на гръцки и нѣмало е кой да го отпрати вълто въ Атина, да отиде въ Русия. Той не е познавалъ добре българския книжовенъ езикъ и затова не можалъ да пише хубаво на български. Но той наистина е билъ поетъ. Ако не бѣше хубава поемата му „Арматолосъ“, щѣше ли да спечели конкурсъ? Името е преведено на български въ проза отъ Г. Баласчевъ и е напечатана въ сп. „Български прегледъ“, год. II, 1895 г., кн. 4—5). Този е голъмата гръцка на Пърличевъ, за която не можалъ да си прости презъ цялата животъ.

Никола Никитовъ